

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 390-1915)

Originalt emne

Lønninger

Lønninger i Almindelighed

Regulativer, Reglementer m m

Vedtægter

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 2. december 1915](#)
- 2) [Byrådsmødet den 30. marts 1916](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 2. december 1915 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 390-1915)

Indstilling fra Lønudvalget om, at Lønregulativet optages til revision.

Møller erindrede om, at Byraadet sidste Aar paa Forslag af Lønudvalget havde vedtaget at udskyde Lønregulativets Revision indtil videre, fordi den økonomiske Situation ikke opfordrede til at tage Sagen op. Senere var ganske vist Dyrtiden kommet til, men af Hensyn til den vilde Udvalget ikke foreslaa, at man nu foretog Revisionen, eftersom de lavestlønnede Funktionærer og Arbejdere jo havde faaet Dyrtidshjælp. Den egentlige Grund til, at Udvalget nu stillede Forslag om at revidere Regulativet, var, at Belysningsudvalget førte Forhandling med en Del Maskinassistenter om Lønvilkaarene, og at disse Assisterter havde opsagt deres Stillinger. Da der nu desuden forelaa en Del Lønandragender, mente

Udvalget det saa heldigst at tage hele Sagen op, hvilket det altsaa stillede Forslag om. Taleren maatte dog, for at Funktionærerne ikke senere skulde føle sig skuffede, allerede nu pointere, at en Revision af Lønregulativet ikke var det samme som en Forhøjelse over hele Linien.

Mousten henstillede til Udvalget at overveje, om det ikke vilde være heldigt fremtidig ikke at give nogen Funktionær Lys og Brændsel som en Del af Lønningen.

Indstillingen vedtoges, og Sagens Behandling henvistes til Lønudvalget.

Uddrag fra byrådsmødet den 30. marts 1916 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 390-1915)

Forslag fra Lønudvalget til Ændringer i Lønregulativet.

Møller skulde paa Lønudvalgets Vegne forelægge Forslag til et nyt Lønregulativ for de Funktionærer og Tjenestemænd, der var ansatte under Kommunen. Naar Forslaget først fremkom nu, saa at sige i den 11. Time, idet det tænktes at træde i Kraft fra 1. April, altsaa ved det ny Finansaars Begyndelse, havde det sin Grund i det ret omfattende Arbejde, der havde gaaet forud; der havde maattet indhentes forskellige Oplysninger, og forskellige Forhold havde maattet lægges til Grund, for at der kunde laves et Lønregulativ, som kunde være gyldigt og tidssvarende for en Aarrække. Der var navnlig 3 Ting, som Udvalget havde ment at maatte tage Hensyn til: dels hvad de enkelte Stillinger burde lønnes med, dels i flere Tilfælde noget Hensyn til de Personer, som for Tiden var Indehavere af de forskellige Funktioner, og endelig havde man maattet undersøge andre Byers Lønregulativer. Det havde været Udvalget magtpaaliggende at fremkomme med et Forslag, som kunde blive godkendt af Byraadet, og som - hvad Udvalget meget haabede og ønskede - kunde vinde Tilfredshed og Forstaaelse blandt de mange Funktionærer, hvis Tilværelse jo var afhængig af det. Udvalget havde først haft sin Opmærksomhed henvendt paa Inddelingen af Lønklasserne, og dets Bestræbelser var gaaet ud paa at reducere Lønklassernes Antal til det mindst mulige., hvad ogsaa til en vis Grad var lykkedes, idet Forslaget gik ud paa at indskrænke Lønklassernes Antal fra 20 til 15. Helst vilde Udvalget have haft endnu færre Klasser, men dette havde vist sig ugørligt af praktiske Grunde. Dernæst havde Udvalget søgt at gøre Lønklasserne tidssvarende, saaledes at de Funktionærer, som havde det

store Ansvar, fik en Løn, der passede dertil, og paa dette Omraade havde Udvalget navnlig for de første Lønklassers Vedkommende taget Hensyn til, hvorledes de tilsvarende Lønklasser var i andre Byer, navnlig i Odense og Randers. I Odense gik

1. Lønklasse til 7000 Kr., i Randers, hvor der for ganske nylig var blevet vedtaget et Lønregulativ, til 6500 Kr. og paa Frederiksberg til 8000 Kr. Om dette Spørgsmaal saavel som om de enkelte Funktionærers Ansættelse havde der i Udvalget været delte Meninger. For at faa Enighed tilvejebragt havde det derfor været nødvendigt for den enkelte at slaa af paa sine Fordringer og Ønsker; man havde - sagt med andre Ord - maattet resignere, idet man havde ment, at der i Udvalget maatte opnaas Enighed ikke mindst for i Byraadet at undgaa en lidet ønskelig Diskussion om de enkelte Personer. - Som man vilde se af det fremlagte Forslag, var 1. Lønklasse forhøjet med 500 Kr., baade hvad Begyndelseslønnen og Slutlønnen angik. 2. Lønklasse begyndte ligesom tidligere med 4000 Kr., medens Slutlønnen som i Odense blev sat til 5500 Kr. Medens 3. Lønklasse tidligere begyndte med 3900 Kr. og gik op til 4500 Kr., begyndte den efter Udvalgets Forslag med 3500 Kr. og steg til 5000 Kr., altsaa 500 Kr. mere i Slutløn end tidligere. 4. Lønklasse blev hævet med 500 Kr. for Slutlønnens Vedkommende og 5. Lønklasse med 200 Kr. Medens Stigningen i Lønklasserne tidligere havde været uregelmæssig, i 1. Klasse strakte den sig f. Eks. over 12 Aar, men i 3. Klasse kun over 6 Aar, saa var Stigningen efter Forslaget for de første 11 Lønklassers Vedkommende 15 Aar og for de 4 sidstes 12 Aar. Naar Slutlønnen i 10. og 11. Klasse var ens, skyldtes det, at 11. Klasse kan omfattede Kontorassistenter, dels kvindelige Kontorassistenter af 1. Klasse og dels Kontorassistenter af 2. Klasse, som jo nok kunde begynde med en forholdsvis lav Gage, men som burde have en noget større Slutløn, da en Del ikke vilde naa op over denne Klasse. Den Anciennitet, som hver enkelt havde faaet i de forskellige Klasser, var beregnet, dels under Hensyn til hvorlænge vedkommende Funktionær havde været ansat, og dels efter om vedkommende var opflyttet i en højere Lønklasse, og endelig kunde der ogsaa for Udvalget have været andre Grunde, der kunde have haft Indflydelse paa den enkeltes Anciennitet. - Taleren gik dernæst over til at nævne de Korporationer, der efter Udvalgets Forslag havde faaet deres Stillinger forbedret, og derefter enkelte Funktionærer, som var flyttet op i højere Lønklasse. Medens Fuldmægtige under Kommuneforvaltningen før stod i 7. Lønklasse, der sluttede med 2800 Kr., vilde de efter Forslaget blive satte i 6. Lønklasse med en Slutløn af 3400 Kr., altsaa en betydelig Forbedring. Grunden hertil var, at Udvalget mente, at en Kontorassistent, som rykkede op i en Fuldmægtigstilling, maatte have saadanne Kvalifikationer, at han kunde

udfylde Chefens Plads i det Kontor, hvor han var ansat, altsaa at han i længere eller kortere Tid kunde konstitueres i Embedet. En Mand, der ikke havde saadanne Kvalifikatioer, burde efter Udvalgets Mening ikke forfremmes til Fuldmægtig. Kontorassistenter af 1. Klasse, der før stod i 8. Lønklasse med Slutløn 2400 Kr... var opført i 7. Lønklasse med Slutløn 3000 Kr. Grunden til denne betydelige Forhøjelse var, at de fleste af disse Kontorassistenter som Regel ikke kunde vente at komme højere op, og da de som helt unge ikke kom i denne Lønklasse, kunde en Slutløn paa 3000 Kr. ikke siges at være for høj. Skatteopkræverne, som tidligere stod i 12. Lønklasse med 1800 Kr. i Slutløn, blev nu foreslaaet opført i 8. Lønklasse med en Slutløn af 2500 Kr., men saa bortfaldt Tillæget efter Antallet af Kvitteringer, hvilket tidligere havde givet dem en Indtægt af 300 Kr. til 400 a 500 Kr., dog at de til Gengæld fik 200 Kr. aarlig i Fejltællingspenge. Politibetjentene stod før i 14. Lønklasse med fra 1200 Kr. til 1800 Kr., men blev nu foreslaaet satte i 8. Lønklasse med fra 1500 Kr. til 2500 Kr. Dette var en meget betydelig Stigning, men Politibetjentene havde ogsaa i flere Aar haft mindre, end hvad der blev betalt i andre Byer. I Odense var Slutlønnen saaledes 2400 Ar. og i Randers 2250 Kr. Der var altsaa gjort en gammel Skade god, hvad Udvalget haabede vilde blive paaskønnet. Desuden fik Politibetjentene jo Uniformsgodtgørelse. Formændene ved Gasværket blev flyttet op fra 10. Lønklasse, hvor Slutlønnen var 2000 Kr., til 8. Lønklasse med 2500 Kr. i Slutløn, men til Gengæld bortfaldt Tillæget for Over- og Helligdagsarbejde for indtil 12 Helligdage om Aaret. Undersøgerne ved Fattigvæsenet og Alderdomsunderstøttelsesvæsenet blev sat i 10. Lønklasse mod tidligere i henholdsvis 12. og 14. Lønklasse. Kvindelige Kontorassistenter af 1. Klasse og Kontorassistenter af 2. Klasse blev nu sat i 11. Lønklasse, hvorved Slutlønnen blev forbedret for dem med 200 Kr., saaledes at de saa at sige alle sammen straks fik et Tillæg. Sprøjteførere ved Brandvæsenet blev rykkede op fra 13. Lønklasse, hvor Slutlønnen var 1600 Kr. plus et Tillæg paa 100 Kr., til 9. Lønklasse med en Slutløn paa 2200 Kr., altsaa en Forhøjelse af Slutlønnen med 500 Kr. Menige Brandmænd samt Brandvæsenets Kuske, der før stod i 13. Lønklasse med en Slutløn af 1600 Kr., blev nu foreslaaet oprykkede i 12. Lønklasse med en Slutløn af 1800 Kr. Brandvæsenets Personale og specielt da Sprøjteførerne fik altsaa ligesom Politiet en ret god Lønforhøjelse, men det maatte vel ogsaa siges, at deres Løn tidligere havde været for lav. Mekanikere ved Gas- og Elektricitetsværket, der før stod i 11. Lønklasse med Slutløn 1800 Kr., blev nu sat i 9. Lønklasse med Slutløn 2200 Kr., roen til Gengæld skulde deres Overarbejde noget indskrænkes. Vandværksassistenterne gik fra 10. til 9. Lønklasse, hvorved deres Slutløn

blev hævet med 200 Kr. Kedelpasserne ved Vandværket og Belysningsvæsenet stod før i 13. Lønklasse med en Slutløn af 1600 Kr., men blev nu ansat i 10. Lønklasse med en Slutløn paa 2000 Kr., altsaa en forholdsvis stor Forhøjelse. Formændene ved Vej- og Kloakvæsenet blev rykkede op fra 13. Lønklasse med en Slutløn af 1600 Kr. til 10. Lønklasse med en Slutløn af 2000 Kr., altsaa ligeledes en god Forhøjelse. Endelig gik Vejmænd fra 15. Lønklasse med Slutløn 1500 Kr. til 13. Lønklasse med Slutløn 1600 Kr. Dette var de væsentligste Stigninger for Korporationernes Vedkommende, og Taleren skulde dernæst ganske kort nævne de enkelte Personers Løntillæg i de første Lønklasser. Som Følge af at 1. Lønklasse blev forhøjet med 500 Kr., steg Stadsingeniørens Løn med samme Beløb. I Henhold til en tidlige Byraadsbeslutning fik Stadsingeniøren et personligt Tillæg af 1000 Kr. over højeste Lønsats, hvad vel ingen havde noget imod, da hans Arbejde og Arbejdsevne var baade værdifuld og omfattende. Havneingeniøren fik ligeledes sin Indtægt forhøjet med 500 Kr., hvilket maatte kaldes en meget beskeden Forhøjelse, naar Hensyn toges til det Millionanlæg, som han havde projekteret, nemlig Sydhavnen. Kun faa var saa stærkt interesserede og gik saa stærkt op i sin Gerning som Havneingeniøren. Direktøren ved Belysningsvæsenet fik ikke mere Forhøjelse end nødvendig i Henhold til hans tidligere Anciennitet. Kommunebogholderens Plads havde man tænkt sig hørte bedst hjemme i 2. Lønklasse som hidtil, men man anbefalede under Hensyn til, at den nuværende Bogholder havde været i Kommunens Tjeneste i over 30 Aar og stedse havde været en usædvanlig punktlig, akkurat og dygtig Mand, der med usædvanlig Interesse havde varetaget sin Gerning, at Kommunebogholder Nielsen blev sat i 1. Lønklasse og derved fik en Lønforhøjelse af 300 Kr. Om den nuværende Kontorchef ved Belysningsvæsenet, altsaa Bestyreren af dettes merkantile Afdeling, kunde siges det samme som om Bogholderen. Han havde været i Kommunens Tjeneste i 28 Aar og styrede med stor Dygtighed den merkantile Del af Belysningsvæsenet, hvilket i mange Tilfælde betød overordentlig meget for Kommunen, idet Belysningsvæsenet var en Forretning i stor Stil. Udvalget foreslog derfor den nuværende Kontorchef ansat i 1. Lønklasse som en Erkendtlighed for hans gode Arbejde i Kommunens Tjeneste, men det mente, at Kontorchefstillingen ligesom Bogholderstillingen ved eventuel Nyansættelse burde staa i 2. Lønklasse. I Randers blev den tilsvarende Stilling lønnet med 5100 Kr. plus Tantieme, hvilken sidste man dog ikke kendte Størrelsen af, men hvoraf det dog fremgik, at man betragtede Belysningsvæsenet som en ren og skær Forretning. Kæmneren var ganske naturligt flyttet op i 2. Lønklasse, men da Indtægten som Havnekasserer var inkluderet i hans Løn, betød det ikke nogen

øjeblikkelig Lønforhøjelse for ham. En Mand, som havde med saa mange Penge at gøre, maatte ganske naturligt være saaledes stillet, at han var uafhængig. Afdelingsingeniøren blev rykket op fra

5. til 2. Lønklasse, altsaa en Slutløn paa 3800 Kr. til en Slutløn paa 5500 Kr., men da han jo skulde varetage Stadsingeniørens Embede i hans Forfald, og Stadsingeniørembedet var det største i Kommunen, og da han efter Udvalgets Forslag ikke fremtidig maatte have privat Arbejde, og da han jo tilmed ikke var saa ung en Mand, 43 Aar, havde man ment det rigtigt at give ham et saa stort Tillæg, i Øjeblikket en Lønforhøjelse paa 500 Kr.

Politiassistenten blev flyttet op fra 4. til 3. Lønklasse, hvorved han straks vilde faa en Forhøjelse af 400 Kr. Politiassistenten blev jo erkendt som en meget dygtig Politimand. I Randers gik Politiassistentens Løn til 4250 Kr., i Odense til 4200 Kr. og her altsaa til 5000 Kr. Byraadssekretæren blev rykket op fra 5. Lønklasse til 3., hvad der bevirkede en Stigning straks af 300 Kr. Byraadssekretæren var jo ikke helt ung og maatte som Jurist koncipere forskellige ret vigtige Overenskomster og Kontrakter, som man ellers maatte bruge Sagfører til. Udvalget mente derfor, han burde staa i 3. Lønklasse. Skatteinspektøren rykkede op fra 4. Lønklasse og fik en lignende Forhøjelse, nemlig 300 Kr., straks. Han var en overordentlig dygtig og interesseret Mand, som Udvalget gerne havde villet anerkende. Driftsassistenten ved Gasværket og Værkmesteren ved Elektricitetsværket blev flyttet op fra 6. til 4. Lønklasse. Denne Stigning var nødvendiggjort dels af Hensyn til 1. Klasse Assistenternes Stigning dels' ogsaa for det store Ansvar, hver af de Herrer bar. Dertil kom, at de var dygtige og paalidelige Mænd hver paa sin Plads. I 5. Lønklasse var Kabelmesteren og Havnemesteren flyttet op fra

6. Lønklasse, hvilket betød en Forhøjelse straks af henholdsvis 150 Kr og 300 Kr. I 6. Lønklasse var Kassereren ved Belysningsvæsenet, Dyr lægen ved Mælkekontrollen og Inspektøren ved Marselisborg Hospital flyttet op fra 7. Lønklasse. Kassereren ved Belysningsvæsenet havde hidtil haft vel lidt i Løn efter det Ansvar, han bar, og Dyr lægen ved Mælkekontrollen var gaaet tabt af en ret stor Indtægt, som han havde haft ved Aarhus Svineslagteri, der jo var nedlagt. Overgraveren gik fra 10. Lønklasse til 6., hvorved han fik et øjeblikkeligt Tillæg af 600 Kr. Grunden var, at man fra Kirkegaardsbestyrelsens Side havde ment, at hans Ansvar og Arbejde efterhaanden var vokset saa stærkt, at han burde have en saadan Lønforhøjelse. I Odense gik Overgraverens Løn til 2800 Kr. Taleren vilde saa blot nævne, at Udvalget foreslog Kontorassistent af 1. Klasse, Chr. Agger paa Kommunebogholderiet, forfremmet til Fuldmægtig. Hvis der paa Kæmnerkontoret havde

været en Mand, som man mente havde været tilstrækkelig kvalificeret, vilde man ogsaa der have udnævnt en Fuldmægtig, det mente man imidlertid Ikke, at der var, men ellers maatte man formene, at det vilde være paa sin Plads, at der var en Fuldmægtig, som man ved given Lejlighed kunde konstituere i Kæmnerens Sted. Fra Kontorassistent af 2. Klasse til Kontorassistent af

1. Klasse foreslog Udvalget at forfremme P. H. Olsen, A. Brendstrup, Charles Hindby og H. Friederichsen henholdsvis paa Kommunebogholderens, Kæmnerens, Skattevæsenets og Brolægningsvæsenets Kontor samt H. V. Andersen og E. Christiansen Belysningsvæsenets Kontor. Konstruktøren ved Gasværket, Værkformanden ved Gasværket, Assistenten hos Kabelmesteren og Havneformanden rykkede op fra 8. til 7. Lønklasse, og Vejassistenten, som i Forvejen var for lavt ansat i Forhold til sin Stilling, fra 9. til 7. Klasse. Nogle flere Opflytninger havde naturligvis fundet Sted, men det vilde tage for lang Tid at nævne dem alle. Tilbage var saa at nævne enkelte, som var optaget i Lønregulativet, men som ikke tidligere havde været der. Taleren skulde saaledes anføre de 4 Ingeniørassistenter under Brolægningsvæsenet, Disse havde andraget om at blive fast ansatte, og da de to havde været i Kommunens Tjeneste i snart 12 Aar, de andre to i henholdsvis 10 og 8 Aar, og da Stadsingeniøren mente, at der vilde være tilstrækkeligt Arbejde for dem, havde man imødekommet deres Ønske og ansat dem i 6. Lønklasse, samt givet dem saa stor en Anciennitet, at deres Indtægt blev forbedret med 360 a 440 Kr. aarlig, men til Gengæld maatte de saa give Afkald paa at have privat Indtægt. De vilde gerne have deres Pensionsanciennitet regnet fra den Dag, de blev ansat i Kommunen, men maatte naturligvis saa efterbetale til Pensionskassen af den Indtægt, de havde oppebaaret. Størrelsen af denne Efterbetaling maatte vel Kommunebogholderen udregne, eller maaske skulde Budgetudvalget tage nærmere Bestemmelse herom. Ingeniørassistenter af 1. og 2. Grad ved Havnevæsenet blev foreslaaet ansat i henholdsvis

6. og 8. Lønklasse, og Tegnere og Mekanikere henholdsvis paa Stadsingeniørens Kontor og ved Belysningsvæsenet i 9. Lønklasse, og endelig blev Skrivere, unge Mennesker, der endnu ikke kunde optages i Assistentklassen, optaget under Benævnelsen Skrivere. - Indtil nu var Udvalget ganske enigt og anbefalede Lønregulativet til Godkendelse, men der var saa et Punkt, om hvilket man ikke havde opnaaet Enighed, og det vedrørte de faste Arbejds mænd ved Vandværket. Disse havde andraget om at blive ansat paa Maanedsløn og altsaa blive optaget i Lønregulativet. Efter at Sagen var blevet drøftet, blev man i

Udvalget enig om at imødekomme Arbejdernes Ønske og ansatte dem i 12. Lønklasse med en Begyndelsesløn af 1400 Kr. stigende til 1800 Kr. Efter 12 Aars Tjeneste vilde en Arbejdsmand derved have opnaaet en Ugeløn af 35 Kr. med en Arbejdstid af 8 Timer daglig, altsaa en efter Forholdene god Stilling. Enigheden blandt de kommunale Arbejdere om Timeløn og Maanedsløn var imidlertid ikke helt rodfæstet. Bestyrelsen for de kommunale Arbejdsmænds Fagforening havde nemlig erfaret, at deres Kollegaer paa Vandværket ønskede Maanedsløn, og straks kom der en Skrivelse fra dem, hvoraf man uvilkaarlig fik Følelsen af, at de var misundelige paa deres Kammerater ved Vandværket, fordi de ved at komme ind under Lønregulativet vilde faa en bedre Stilling. Taleren oplæste dernæst Skrivelsen, der var saalydende : "Da vi fik oplyst paa vor Generalforsamling d. 13. ds., at 5 af vore Medlemmer, som arbejder paa Aarhus Vandværk, har andraget det ærede Byraad om at komme paa Maanedsløn. Generalforsamlingen udtaler den allerstørste Haanelse over, at dette maatte ske, saa længe denne Overenskomst gælder og som de Folk selv har været med til d. 1. April 1911."

Da Bestyrelsen nu ved en senere Forhandling paa en bestemt Forespørgsel fra Hr. Christensens Side udtalte, at Organisationens var imod Maanedsløn, og at man ogsaa vilde modsætte sig, at Arbejdsmændene paa Vandværket fik Maanedsløn, stillede Hr. Christensen Forslag om, at man skulde opfylde Organisationens Ønske og tage de paagældende ud af Lønregulativet. Udvalgets Flertal var imidlertid af den Mening, at naar de først med Udvalgets enstemmige Tilslutning var opført paa Lønregulativet, og naar de selv havde anmodet om Optagelse, saa maatte det - selv om det mange Gange var smaat bevendt med den personlige Frihed - være det afgørende. Det modsatte vilde være ganske at fratage dem deres personlige Frihed til selv at bestemme om, hvorvidt de vilde paa Maanedsløn eller Timeløn. Man kunde ogsaa sige det saaledes, at Kammeraterne vilde forhindre Vandværksarbejderne i at faa en bedre Stilling, forøvrigt en mærkelig Kammeratskabsfølelse. Taleren skulde altsaa paa Flertallets Vegne anbefale, at Arbejdsmændene paa Vandværket efter deres eget Ønske blev staaende i Lønregulativet. - Som man vilde have set, var der indkommet en Del Andragender, vel nok fra den største Del af de under Kommunen ansatte Funktionærer. Udvalget havde nøje gennemgaaet samtlige Andragender og taget alt muligt Hensyn til dem. Et Andragende fra Reservepolitibetjentene havde Udvalget ikke ment at kunne imødekomme, og dette Andragende var da heller ikke anbefalet fra Politiets Side. - Udgiften ved at gennemføre den foreslaaede Lønreform vilde blive ca. 65900 Kr., hvoraf Havnen dog skulde bære 2510

Kr. Desuden faldt en Del af Udgiften paa de Personer, der var optaget i Lønregulativet, men som hidtil ikke havde været der, og endelig vilde en Del af Kommunens Embeds- og Bestillingsmænd i Aarets Løb være steget i Løn efter det gamle Regulativ. Den Forhøjelse, de forskellige Budgetter skulde bære, blev saaledes 50000 Kr. a 55000 Kr., altsaa omtrent det Beløb, man havde forudset. Taleren var glad ved, at Udgiften holdt sig saa nær til det Beløb, han havde nævnt ved Budgetbehandlingen. Dernæst nævnte Taleren, at Assistenten hos Bygningsinspektøren fejlagtigt var blevet opført i Lønregulativet med Anciennitet fra 1. April 1914, det skulde være fra 1. Januar 1914.

Formanden fandt det nødvendigt at underkaste Forslaget to Behandlinger, fordi det indeholdt en betydelig Bevilling. Desuden havde Byraadets Medlemmer kun haft ret kort Tid til at sætte sig ind i Sagen, og endelig kunde der jo ogsaa være enkelte Ting at rette.

Christensen bekræftede, at Udvalget i alt væsentligt var enig. Ved denne Lejlighed var der Anledning til at kaste Blikket tilbage. Da man i 1911 oprettede Overenskomst med Kommunens Lønarbejdere, blev denne meget hidsigt modtaget fra Højres Side, og der blev ført en hidsig Agitation imod den. Den Gang havde Arbejdernes Repræsentanter været i Flertal i Byraadet, og som rimeligt var havde dette præget Forslaget. Nu var der et andet Flertal, og det var da ganske naturligt, at det foreliggende Forslag var præget deraf.

Desuagtet havde Mindretallet medvirket til at faa en enstemmig Indstilling; det havde søgt at rette paa Forslaget, hvor det fandt Anledning dertil, og ogsaa haft Held til at faa Forslaget reguleret noget. Mindretallet havde ønsket, at man kunde være blevet staaende ved de gamle Satser for de højere Klassers Vedkommende., navnlig da for de 4 første Klassers, men det havde Flertallet været imod, og Mindretallet havde saa bøjet af mod til Gengæld at faa noget mere lagt paa de lavere Lønninger. Paa de højere Lønninger blev der ret store Forhøjelser, men det skulde dog ogsaa indrømmes, at Kommunen maatte følge med Lønningerne i de private Erhverv, hvis den vilde have dygtige Kræfter i de første Pladser. Forholdsvis set fik Politiet vel nok den største Forhøjelse, men naar det i andre Byer blev lønnet betydeligt bedre end her, var det maaske nok nødvendigt at følge med. Desuden var der vel ogsaa nogen Grund til at regne med, at Politibetjentene havde længere Arbejdstid end andre Funktionærer. Det vilde være ønskeligt, om den forholdsvis store Forhøjelse af Lønnen vilde bidrage til, at der kom virkelig gode og intelligente Kræfter ind i Politiet, Folk, som kunde forstaa at omgaas Borgerne. Taleren havde ønsket, at Mekanikerne var kommet lidt højere op, men da Lønklasserne skulde trækkes noget sammen, maatte det medføre, at enkelte kom lidt højere op og andre lidt lavere ned end ønskeligt. De enkelte

Udvalg maatte saa se at regulere Forholdet ved i visse Tilfælde at meddele en noget højere Anciennitet. Ligeledes havde Taleren ønsket den noget lavere Anciennitetsgrænse, 12 Aar, gældende for en Del flere Lønklasser end efter Forslaget, men dette var ikke lykkedes. Naar Hr. Møller paa Flertallets Vegne vilde optage Arbejdsmændene paa Vandværket i Lønregulativet imod Organisationens Ønske, kunde Taleren ikke finde det rigtigt. Selv om de paagældende selv havde søgt derom, og Vandværksudvalget havde indstillet dem dertil, var det ikke rigtigt af Flertallet at gøre det, naar Organisationen var der imod. Personlig var Taleren stemt for, at de paagældende kom paa Maanedsløn, fordi de derved opnaaede den største Indtægt. Det vilde være ønskeligt, at man vilde forstaa, at det opnaaede var et Kompromis, idet der dog var naaet et Resultat, som i Almindelighed nok kunde kaldes tilfredsstillende for Funktionærerne. Om Udvalget havde ramt det rigtige, kunde der tvistes om, saa det vilde jo nok være bedst at give de forskellige Udvalg Tid til at gennemse Forslaget og Lejlighed til at tilstille Lønudvalget deres mulige Ændringsforslag. Sluttelig anbefalede Taleren Indstillingen, idet han udtalte Haabet om, at Byraadet kunde slutte sig til den.

Simonsen bemærkede, at Udvalget havde udført et meget betydeligt og sikkert meget brydsomt Arbejde. For det foreliggende Resultat vilde Taleren sige Udvalget Tak og udtale Haabet om, at Regulativet vilde blive til Held for Funktionærerne. Det var tydeligt, at Resultatet var et Kompromis mellem de modstridende Anskuelser i Udvalget, men af et Kompromis at være maatte Forslaget kaldes saa godt, som det kunde ventes. Ud fra dette Synspunkt var der ikke Anledning til at kritisere Forslaget i sin Helhed, hvad Taleren da ogsaa ganske skulde afholde sig fra. Men dette udelukkede ikke, at enkelte Smaating var saa uheldige og uretfærdige, at der sikkert kun behøvedes at pege derpaa for at faa dem rettet. Man kunde jo ikke forlange, at Lønudvalget skulde have et saa nøje Kendskab til de enkelte Administrationer, at det kunde vide Besked med alle Detailler. Som en uheldig Ting ved Forslaget skulde Taleren nævne, at Hallemester Johansen ved Slagtehuset ikke havde faaet sin Plads i Regulativet i Overensstemmelse med den Plads, de andre derværende Funktionærer havde faaet; thi selv om Johansen ligesom de andre havde faaet et Løntillæg paa 200 Kr., saa havde man frataget ham Retten til Ekstrabetaling for Over- og Helligdagsarbejde, hvilket ikke var sket for de andres Vedkommende, uagtet Johansen som Regel skulde være paa sin Plads, naar de andre havde Overarbejde. Taleren kunde ikke se, hvorfor man havde givet Johansen denne Undtagelsesstilling, saa han skulde til 2. Behandling stille Forslag om at stille Johansen lige i den Henseende med de andre af

Slagtehusets Funktionærer. I en nær Fremtid vilde Kommunen faa to nye Funktionærer, nemlig to Maskinister til Brandvæsenet til at passe Automobilsprøjten. Disse Folk vilde faa 12 Timers Vagt i Døgnet skiftevis Nat og Dag og skulde desuden passe Automobilen samt foretage Reparationer af denne. Pladserne var opslaaet med en Lønning af 1800 Kr. til 2400 Kr., men da der efter det nye Regulativ ingen Lønklasser blev med denne Løn, vilde Taleren henstille, at man opførte disse to Funktionærer i den Lønklasse, som endte med 2500 Kr., og tildelte dem en saadan Anciennitet, at de kunde begynde med 1800 Kr., idet Begyndelseslønnen i den paagældende Lønklasse kun var 1500 Kr. Politibetjentene fik vel en ret betydelig Lønforhøjelse, men det maatte ogsaa huskes, at de havde en lang Arbejdstid og en meget begrænset Fritid. At Kontorpersonalet fik en Times længere Arbejdstid, altsaa 9 Timer minus ½ Times Frokosttid, var der ikke noget at sige til, hvilket ogsaa blev bevist deraf, at det i stor Udstrækning kunde arbejde ud over Arbejdstiden mod Ekstrabetaling.

Niels Jensen skulde gerne indrømme, at Lønudvalget havde haft et stort Arbejde, men maatte meget beklage, at der ikke var stillet Forslag om Tillæg til Pensionisterne. Mange af disse kunde ikke leve af deres Pension i disse dyre Tider, og det var ikke rigtigt, at de skulde støttes af Hjælpekassen. Forhaabentlig vilde Udvalget tænke lidt paa Pensionisterne til Sagens næste Behandling.

Mariane Thomsen henstillede til Udvalget at foretage en Ændring med Hensyn til de kvindelige Kontorassistenters Stilling. Det var faldet Taleren for Brystet, at der stadig blev sondret imellem mandlige og kvindelige Kontorassistenter. Naar de udførte samme Arbejde, burde de stilles ens, saa Taleren vilde henstille til Udvalget at stryge Ordet "kvindelige" i 11. og 14. Lønklasse, saaledes at der kun blev Tale om Kontorassistenter af 1. og 2. Klasse. Maaske havde Sagen ikke megen Betydning, og maaske var de kvindelige Kontorassistenter tilfredse med deres Løn, men derfor burde der alligevel være en Dør aaben for de dygtige Kvinder til at naa ud over

11. Lønklasse. Naar der var samme Uddannelse, Anciennitet og Dygtighed, maatte der være samme Ret til at opnaa en højere Stilling.

Møller takkede for Forslagets velvillige Modtagelse og bemærkede overfor Hr. Christensen, at man ikke kunde sige, at Forslaget var stærkt præget af Flertallet. Det var rigtigt, at Forslaget var et Kompromis, idet man jo ikke have været enig om alt, men det var lykkedes Udvalget at opnaa Enighed, fordi man var paa det rene med, at det vilde være uheldigt at

optage en stor Debat i Byraadet om de enkelte Personer. Naar Hr. Christensen henviste til, at man fra Talerens Side havde været imod Overenskomsten med Arbejderne af 1911, skulde Taleren gerne indrømme dette, men maatte saa ogsaa erindre om, at denne Overenskomst betød en Udgift paa 214,000 Kr. aarlig, medens det denne Gang . ikke drejede sig om et nær saa stort Beløb. Udvalget skulde overveje og tage videst muligt Hensyn til Hr. Simonsens sens Henstillinger. Dersom de to Maskinister til Brandvæsenet havde samme Kvalifikationer som Maskinassistenter af 2. Klasse ved Belysningsvæsenet, vilde det være naturligt at sætte dem i Klasse med disse. Det havde ikke været Udvalgets Opgave at stille Forslag om Tillæg til Pensionisterne. At komme ind paa denne Sag vilde vist være ret vanskeligt, saa Taleren vilde bede om, at man ikke rørte ved dette Forhold. Udvalget havde absolut intet imod, at de kvindelige Funktionærer fik den samme Løn som de mandlige, naar de udførte det samme Arbejde. Iøvrigt troede Taleren næppe, at de kvindelige Kontorassistenter af 1. Klasse, som jo stod i 11. Lønklasse, vilde sætte stor Pris paa at blive kaldt Kontorassistenter af 2. Klasse saaledes som deres mandlige Kollegaer i samme Lønklasse, ligesom de kvindelige Kontorassistenter af 2. Klasse, der stod i Lønklasse med Skrivere, vist heller ikke vilde synes om denne sidste Benævnelse. Endelig var der aldeles ikke slaaet Laas for, at de kvindelige Funktionærer kunde avancere op i højere Stillinger. Der var f. Eks. intet til Hinder for, at en kvindelig Kontorassistent af 1. Klasse kunde blive Fuldmægtig, hvis hun virkelig var kvalificeret dertil. Udvalget skulde selvfølgelig overveje Frøken Thomsens Henstilling, men Taleren troede dog, man skulde lade Forholdet blive, saaledes som det var.

Mousten fandt Forslaget godt som Kompromis betragtet, men vilde dog anse det for heldigt, at der gik en 14 Dages Tid inden 2. Behandling, saaledes at de forskellige Udvalg kunde faa Lejlighed til at tilstille Lønudvalget Ændringsforslag, hvis de maatte finde Anledning dertil. Maaske skulde ogsaa Budgetudvalget se lidt paa Forslaget. Taleren vilde ikke underskrive Hr. Møllers Bemærkning om, at der for Øjeblikket ikke fandtes nogen Kontorassistent paa Kæmnerkontoret, som egnede sig til at blive Fuldmægtig. Taleren var glad ved, at de lavestlønnede fik et nogenlunde Løntillæg, men kunde have ønsket, at man ogsaa havde taget noget Hensyn til Lærerne. At disse ikke var med, betød en Tilsidesættelse, som de ikke havde fortjent. Naturligvis vilde man nok kunde sige et og andet som Motiv derfor, men alt dette havde i Virkeligheden ikke meget paa sig. Maaske vilde denne Forbigaaelse have den gode Virkning paa Lærerne, at de organiserede sig noget bedre.

Samuelson kunde slutte sig til Hr. Simonsens Udtalelser. Taleren havde været Formand for Udvalget i 1911 og vidste, hvor brydsomt den Slags Arbejde var. Det havde glædet Taleren at høre Frk. Thomsens Udtalelser om de kvindelige Kontorassistenter. Det, Frk. Thomsen forlangte, var netop Socialdemokratiets Program paa dette Omraade, nemlig lige Løn for lige Arbejde. Socialdemokraterne vilde derfor sikkert gerne stemme for en Ændring i den af Frk. Thomsen nævnte Retning. Hr. Møller talte stadig om de 214,000 Kr., som Overenskomsten af 1911 skulde have kostet, men det anførte Beløb passede ikke og kunde aldrig komme til at passe. Ved den nævnte Overenskomst gennemførte man tillige 8 Timers Arbejdsdag, men denne Formindskelse af Arbejdstiden medførte aldeles ikke en tilsvarende Forøgelse af Arbejdernes Antal, saaledes som man havde beregnet for at naa de 214,000 Kr. De fleste Steder blev der i de 8 Timer udført lige saa meget Arbejde som tidligere i de 10.

Mikael Johansen var glad ved det opnaaede Resultat, navnlig for Politiets og Brandvæsenets Vedkommende. Antagelig vilde man nu erkende, at den borgerlige Gruppe ikke modsatte sig Lønforhøjelse for de lavtlønnede. Der havde ikke været nogen Grund for Lønudvalget til at foreslaa Løntillæg til Lærerne, som jo nu ved Lov vilde faa et Dyrtdstillæg. Angaaende dette Lovforslags Bestemmelse om, at Kommunerne skulde betale det halve af Lærernes Dyrtdstillæg, havde Købstadforeningens Bestyrelse konfereret med Ministeren og Folketingets Udvalg, og der var al Sandsynlighed for, at Staten kom til at betale hele Dyrtdstillæget, og at dette blev større end foreslaaet. Naar Sagen laa saaledes, kunde det ikke godt falde Lønudvalget ind at foreslaa Løntillæg til Lærerne.

Christensen mente, at man skulde være noget forsigtig med at sætte Lønnen til Brandvæsenets to Maskinister for højt op. Da det kun gjaldt om at faa to Chauffører, som kunde skille Automobilen og foretage mindre Reparationer ved denne, havde det ikke været nødvendigt at antage eksaminerede Folk, man kunde meget vel have nøjedes med to Mekanikere. Det var vel en dyr Automobil, de to Mand skulde passe, men dog ikke dyrere end Elektricitetsværkets Maskiner. Da de to Maskinister imidlertid vilde faa betydelig længere Tjeneste end de tilsvarende Folk ved Belysningsvæsenet, skulde Taleren intet have imod, at deres Løn blev 1500 Kr. til 2500 Kr., og at man gav dem en saadan Anciennitet, at de kunde begynde med 1700 Kr. I Udvalget havde man været enigt om, at alt Ekstraarbejde maatte forsvinde for Kommunens Funktionærer, naar det ny Lønregulativ var vedtaget. Der var ingen Mening ning i, at Kommunens Folk optog Arbejdet for andre Mennesker. Derfor foreslog man den lille Forandring, at det nu skulde være Byraadet' og

ikke som hidtil Udvalgene, der gav Tilladelse til privat Arbejde. Forhaabentlig vilde Funktionærerne forstaa dette, naar man nu gav dem en Løn, de kunde leve ordentlig af. Pensionisterne hørte rettelig ind under Dyrtdshjælpen, men havde intet med den foreliggende Sag at gøre. Saa længe Spørgsmaalet om Dyrtdstillæg til Lærerne blev drøftet i Rigsdagen, vilde det ikke være rigtigt af Byraadet at tage denne Sag op.

Samuelson bekræftede, at Finansministeren ikke var utilbøjelig til at lade Staten betale hele Dyrtdstillægget til Lærerne, hvilken Ordning Lærerne helst selv vilde have.

Mousten fandt, at man med Hensyn til Lærerne kunde have baaret sig ad som i Randers, hvor man havde ordnet det saaledes, at Tillægget fra Kommnen faldt bort, hvis der blev givet Tillæg fra Staten.

Forslaget overgik til 2. Behandling, og Ændringsforslag indkaldtes til d. 6. April.

